UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Si quis in ius vocatus non ierit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96393

Visual Library

ij.§.j.ī.ſi qua.pau.fe.di.⁊ alle.tex. in l.q domū.ī.de iniu. allego
l.j.C.de preto.⁊ ho.pre.lib.xij.Alle.ratione Gul.hic,qui dicit
ꝙ ideo poteſt citari in eccleſia,q2 nemo pōt prohibere, ſ3 dñs
domus pōt prohibere,ergo ⁊c.Vide in alio conſi.ſm Pau.de
caſt.in conſi.xlj.t3 contra,cui reſpon.in meo conſi. Et an poſſit
quis capi in hoſpitio vel citari in hoſpitio,ſi eſt forēſis? ꝙ non.
Et vide Pau.de ca.in cōſi.xlj. Sed ſi ſtatutu3 dixerit de domo
habitationis,eſſet ſecus,ſm Bald.in l.ea que.C. qñ ⁊ qñ iud.
Vide Ang.in l.j.ī.fur.aduer.nau.⁊ Bal.in j.§.habitare.de his
que deie.vel effu.
c P.PAV.P. ¶ Criminalē cām.An aūt mulier ꝓ cā criminali poſ
ſit extrahi de domo,vide Barb.c.ij.in prin.de pignoribus.
d ¶ Citari.Adde Oldr.conſi.liiij.⁊ cōſi.cliiij.⁊ Ro.cōſi. ccxxvij.
⁊ conſi.ccxxxiiij.

LEX XXII.

1 ☞ Impubes ⁊ infans non citanť realiter pro debito.
2 Captus vt veniat ad ſoluendum,non dimittitur niſi ſoluat.
a
1 Neque impuberes. a No.ex hac l.ꝙ impuberes † ⁊
infantes nō ſunt citādi realiter,vt capianť ꝓ debito,
vt ſ.eo.l.quinq3.in fi.ſ3 citatiōe verbali citari pñt cū
autho.tuto.vt ī.de admi.tut.l.j.§.ſufficit. No.caſus in quibus
captus ſtatim dimittiť,⁊ hoc qñ fuit ductus vt veniret ad de
b fendendū b ſe,ſed ſi eſſet ductus vt † veniret ad ſoluendū,non d3
2 dimitti niſi ſoluat.ī.vt in poſ.leg.l.ſi pecunie i fi.Facit ī.ſa.erc.
c l.his ꝯſequēter §.ſi. Itē c no,qđ dr tex.in fi.ibi, dimittēdus eſt,
ſeu ſtatim dimitti.ſ iudicis arbitrio.⁊ ſic non eſt in ptāte pa
tris,facere carceratum dimitti vel bānitum leuari incancella
ri de bāno.De quo plene dixi i l.j.§.⁊ poſt operis.ī.de ope.no.
nun.⁊ Guliel.in l.ij.in fin.ſ.de offi.procu.Ceſa.⁊ ibi plene dixi.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶ Neq3 impuberes.Quid aūt in pubere minore,
vide Bart.in tract.de carce.in fi.qui t3,ꝙ poſſit capi.vide Bar
ba.in ꝯſiliu in c.Raynutius.de teſta.
b ¶ Ad defendendū.Adde poſt Iaſ.qđ cōſuluit Bar. ſuper ſta
tuto Tuder.conſi.clix.
c ¶ Item no.Vide Bal.in l.cuius bonis.ī.de cu.fur.

LEX XXIIII.

a In eum qui. a Pena huius edicti eſt mera vindicta,ideo nec heredi,nec cō
tra heredem datur,vt hic. Vide glo.que eſt clara.

ADDITIO.

a POMA. ¶ In eum qui.Pena applicať patrono,non fiſco, ſm
Imo.qui ad hoc inducit iſtam l.ff.de pu.iud.de quo vide Dec.
in l.pe.circa fi.C.e.qui ad hoc alleg.tex.ad literam.

LEX XXV.

1 ☞ Pena pecuniaria deficiente,quando deuenitur ad corpora
lem,remittitur ad iudicem maiorem.
2 Pena hec non h3 locum niſi in comprehenſis in edicto.
a
1 Si fine. a Qui penā hic inſertam non pōt ſol
uere,leuat in corpore h.d. Concor.ſi
qs id.ſ.de iur.om.iud. Nota † qđ qñ in defectum pe
ne pecuniarie,deueniť ad corporalem,remittitur ad
maiorē iudicē,vt hic.⁊ dix' in l.imperiū.ſ.de iur.om.iud.Que
b ro b de quo aureo intelligať hic? dic vt in gl. † Quero, vtrū hec
2 pena habeat locū in omnibus q citanť indebite? dic qđ non,niſi
c in his qui prohibentur per edictum. Alij puniunť c officio iudi
3 cis, vt l.medicos.C.de profeſ.⁊ med.lib.x.Et ſic no. † an in pe
d nis hēat locū extēſio? d De hoc notabiliter dixi C.ad leg.Iul.
maieſta.l.quiſquis.⁊ dic vt ibi dixi.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶ Si fine. No.ꝙ ſi ille q fuit punitus corporaľr,pp
defectum pecunie,veniat ad pinguiorem fortunā nō tenebiť ad
aliquid pecuniarium amplius.ſed Ange. in l.j.de ceſ.bo.alleg.
Io.And.in c.peccatum.de reg.iur.lib.vj.
b POMA. ¶ Quero,de quo aureo intelligatur. Vide Pau.cō
ſil.lvj.in ij.volumine.
c ¶ Alij puniuntur.De hoc dicto glo.⁊ Bar.eſt ſing.doc. Ioan.
Andr.in c.diſpēdioſam.de reſcri.in vj.ꝙ exclamat Abba. in c.
j.de hoc volens,qđ qñ lex correctoria extendiť,extendať quan
tum ad deciſionem,non quantum ad penam,an puniētur iſti ad
quos lex extenditur iudicis officio,vt pee gl.ad hoc ſingula.§.
penales,in verbo,impetraſſet. Inſti.de actio.
d ¶ Extenſio. Adde poſt Iac.an in penalibus fiat extēſio. Ro.
conſi.cl.Cardinalis conſi.lx.

Si quis in ius vocatus non ierit. Rub.v.

¶ Cōtinua vt in gl. Querit gl.in q differt iſte titulus a titulo,
Si quis ius dicenti nō obtemperauerit.⁊ dic vt in glo.⁊c.

LEX PRIMA.

1 ☞ Fideiuſſio preſtita a captis a familia vel cū armis inuētis,
dr de eundo,⁊ differt a fideiuſſione de iudicio ſiſti,⁊ ſtādo iuri.
2 Fideiuſſor de eundo ad iudicem,l3 ſortiatur forū ratione con
tractus,non tñ perdit priuilegium eligendi iudicem.
Clericus fideiubens pro laico,de iudicio ſiſti coram laico,licet
obligetur,non debet tamen conueniri.
3 Remiſſio in contractibus habet locum,quando in cōtractu eſt
facta renuntiatio priuilegio fori.
4 Renuntiatum omni priuilegio fori,quando dicitur.
Si quis. Nō videtur fideiuſſorē dediſſe
qui dedit eū, qui fori ꝓuilegio
a tutus eſt, a niſi ei renuntiauerit.h.d. Et lex iſta
legitur duob' modis. Primo vt exponať,dede
rit,id eſt,dare voluerit. Alio modo,vt ponatur
proprie. Et ad euidentiā ſcias,ꝙ quidā eſt fide
iuſſor de iudicio ſiſti,⁊ de ſtando iuri vſq3 ad ſniā3 ⁊ de iſto lo
1 quiť auť.offerať.C.de lit.cōteſt.⁊ l.j.q ſatiſd.cogā. Quidā eſt
fideiuſſor qui datur nuntio,vel miniſtris citātib' aliquē re
verbo,⁊ iſte eſt fideiuſſor de eundo ad iudiciu3.⁊ de hoc loquiť
hec lex.⁊ ī.titu.j.per tot.⁊ maxime apparet ex tenore rub. Et
iſtud videmus tota die de facto fieri, maxime qñ vadit familia
ſcrutādo pro armis,q2 vel ducūt ſecū illos quos inueniūt cum
armis,vel illi dant fideiuſ.de veniendo. Hoc ꝓmiſſo,ſm primā
lec.pone caſum,quidā captus ab officiali,cū eū duceret ad pa
latiū,voluit dare fideiuſſorē quendā ſcholarē qui habet priui
legium fori,iudex nō vult eū recipere. Certe recte facit,niſi ille
ſcholaris ꝓprio priuilegio renuntiauerit ſpecialiter. ¶ Scđm
ſecundā lecturā ſcilicet ꝙ dederit,nō aūt tm̄ dare voluerit,po
ne caſum, Ille q eſt citatus ſi ad iudiciū nō venerit,nec ſatiſdat
de veniendo,mulctať vt ſ.tit.ij.l.j. Sed qđ ſi dedit fideiuſſorē
quēdā ſcholarē,⁊ iō nō venit? Certe mulctabiť ac ſi fideiuſſorē
nō dediſſet.h.d. S3 ꝯ imo d3 ad iudicē ire,⁊ dare fideiuſſorē.C.
de lit.cōte.auť.offerať. Sol.illud eſt verū hodie,olim ſec'. Vel
dic ſm Iaco.de Are. qđ ibi loquiť de fideiuſſore qui dať iudici
pro aliquo qui ducebať,de eundo ad curiā,vel ſtādo in iudicio
vſq3 ad finē cauſe,hic vero datur ab eo,q corā iudice ducebať,⁊
ꝯparēdo,vt ſ.dixi. Et hoc t3 Iaco.But.⁊ dixi in euidentiali
b bus. Item oppo. b ⁊ videtur ſtatim eo qđ fideiubet,quod effi
ciať de foro illius iudicis.⁊ ſic videtur ibi poſſe cōueniri rōne
2 ꝯtrctus,vt ī.de iud.l.omnē.⁊ l.cū furioſus.§.j. Hui' timore † ſunt
in gl.multe ſolu. finaliter due ſunt,que habent effectū. Nā rōne
ꝯtrctus, quis bene ſortiť forū in genere, nō tñ perdit priuilegiū
qđ habet in eligendo vnum iudicē: magis quam aliū. Et hec eſt
ſol. Ioā.quā tenet Pe.hic ⁊ glo.in d.l.cum furioſus.§.j.⁊ ideo
ſi clericus fideiuberet pro ſcholari de iudicio ſiſti, bene obliga
reť?non tñ poſſet conueniri corā iudice ſeculari, ſed corā iudi
ce ſuo. Sic ⁊ in ſcholari, qui habet priuilegium eligendi, vbi cō
c ueniatur:q2 obligatur c. Et qđ hic dicit, pro nō dato,habet lo
cu3 quantum ad commodum dantis, q2 pōt ſuum iudicem eli
gere,niſi ſpecialiter renuntiauerit. Scđa ſol.glo.eſt. Debetis
3 † ſcire,qđ rōne ꝯtrctus qs ſortitur forum, ⁊ pōt ibi cōueniri ſi in
ueniatur,non tamen habet locū remiſſio, licet de hoc ſit qſtio in
l.heres abſens.ī.de iudi. hodie eſt expreſſum in c. Romana.§.
ꝯhentes.extra de foro cōpe.li.vj. Sed ſi fiat renunciatio priui
legij fori,hec renunciatio ꝓdeſt:q2 habebit locū remiſſio.⁊ hoc
d eſt qđ requirit lect.iſta:quam nota multum ⁊ ſigna d. Itē opp.
⁊ videť qđ eo ipſo,qđ eum recipit,videtur eum approbare vt j.
de fideiuſ.l.iij. Sol.ſm primā lec nō dedit fideiuſſorē, ſed dare
volebat. Sed ſm ſecundā lec.dicit gl. qđ ibi loquitur de nō ido
neo ſc3 quo ad facultates. Quo caſu diſtinguiť, recipiať ſcien
ter,vel ignorāter. Hic vero loquitur de non idoneo quo ad cō
uenīedi facultatē. Pōt dici, qđ hic loquiť qñ fideiuſſor recipiť
ab officiali vt ſupra tit.j.l. eum ꝓ quo. Contrariū vero qñ reci
piť a parte. In quo pleniſſime dic vt ibi dixi. Facit qđ no.in l.in
ter cauſas.§.abeſſe.ī.mā. Opp.⁊ videť, qđ talis renūtiatio nil
releuet,vt l.ſi cōuenerit.ſ.de iuriſ.om.iud. Sol.vt i gl.⁊ ibi no.
4 idē qđ hic:⁊ ibi plene dixi. † Quero e,dr hic,ſpecialiter renūtia
e uerit,qñ d3 intelligi? Breuiter ⁊ alias dixi, ſi qdē renūtiaret
* omni exceptioni,nō puto qđ ſufficiat * ꝑ hunc tex.q reqrit ſpe
f cialē renūtiationē. Sed ſi renūtiaret f omni ꝓuilegio fori l3 nō
exprimereť de illo priuilegio fori, qđ habēt ſcholares, puto qđ
ſufficeret. Nā hic dr ſpecialr,nō ſingulariter. Nā ſufficit qđ ſpe
cies priuilegij exprimať ſm ſuā ſpeciē,nō aūt ſm ſuā ſingulari
tatē vt l.ſi.C.qđ cū eo. Dixi i l.gñalr.de nō nu.pec. Sic d3 intel
ligi in corpore,de hered.⁊ falci.§.pen. Quod no.⁊ tene menti,⁊c.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶ Priuilegio tutus eſt. Fallit iſtud in agentibus in
rebus l.ſi.⁊ ibi Bar.C.de prin.agen. in rebus.lib.xij.fallit etiā
in caſu l.quoties,⁊ ibi Bar.C.de priui.ſcho. lib. xij.

Item

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

b ¶ Item opp. An ꝛ quando per fideiuſſionem preſtitaꝫ de iudi
cio ſiſti ꝛ iudicato ſoluendo, intelligatur quis renũtiare ꝑuile
gio fori, ꝛ vbi preiudicet in aliis exceptionibus dilatoriis, vide
Fran.conſi.lxxvii.vide ad Bar.in l.vir bonus.ſ.iudi.ſol.
c POMA. ¶ Obligatur. Uide Barb.ↄſil.liii.in ii vol. Et hoc di
ctũ gl.ſequitur Bal.in c.preterea.in fi.de offi.dele. Abb. c.i.de
iudic.ꝛ limita vt ꝑ Abb.c.fi.de foro comp.que limitatio nõ pla
cuit Maria. Soci.c.fi.de foro compe. De quo vide Deci.l.he
res.§.i.ſ.de iudi..ꝛ Bar.conſi.liii.vol.ii.
d ¶ Et ſigna. Adde poſt Iaſ.ꝛ Alex.ꝙ Bal.ↄſi.cclvi.i.lib.dt, qd
iſta glo.eſt ſing.ꝛ qd Bar.allegat, ſequit.ꝛ dictũ eſt no. Hãc gl.
ſequit idẽ Bar.in l.heres abſens.§.i.verſi.qd eſt verũ, niſi.ſ.de
iudic.ꝛ Bal.qui eã dt vnicã, ꝛ eandẽ limitat in l.cũ Archimedo
ram.C.vt in poſſeſ.leg. Panor.in c.fi.verſ.ꝛ ex his infertur.ex
tra de foro compe.
* CLAVD. ¶ Sufficiat. Uide pro hac declaratione Fely.in c.
ad aures.extra de reſcript.
e P.PAV.P. ¶ Quero dr hic. Circa iſtud dictũ Barto. vide late
Fely.in c.ad aures.extra de reſcri. Adde Fely.in c.trãſlato.d
conſti. Alex.in conſi.cxxiii.volu.iiii.ꝛ Iaſ.in l.actione.verſi.iii.
diligenter no.C.de trãſac.
¶ Poma. Uide Alex.cõſi.cxxv.in i vol. Ang. Aret.in ↄſiliis.
Alex.conſi.ccxxxviii.in ii.vol. Et vide Alex.ↄſi.cxxii.ꝛ cõſil.ſe
quen.in iiii.vol. Barb.conſi.xxv.in i.vol. Uide ad qd iſte doct.
inducat Baſſigna.conſi.ii. Uide etiam pro declaratione Soci.
l.ſi mihi ꝛ tibi §.fi.per totum.ſ.de leg.i.
f AND. BARB. ¶ Sed ſi renuntiaret. Tene menti, ꝛ vide qd
no.Bal.in l.edita.C.de edẽdo.vide ad hoc qd dt Io.And.in c.
nõnulli de reſcri. Qñ dꝫ fieri mẽtio expreſſa de illa ↄſtitutio
ne, vide Bal.in c.in nr̃a.de reſcrip.vbi allegauit iſtũ tex.in cle.
ii.de offi.ordi. Uide qd habet in c.nõ põt.ad fin.de preb.ꝛ vide
Compoſtel.in d.c.in noſtra. Uide c.is cui.de prebendis.lib.vi.
Uide q̃ dixi in c.ad aures.de reſcrip.vide que dixi in c.qd trã
ſlationi.de officio leg. Uide c.ii.de poſtu.in verſi.ſpecialiter.

LEX SECVNDA.

1 ☞ Cauſas, propter quas citatus nõ tenetur cõparere, ꝛ nõ cõ
parens excuſetur.ꝛ in repetitione nu.11.
2 Citatus qñ eſt dubium an ſit de iuriſdictione citantis, dꝫ com
parere, ꝛ nu.11.ꝛ in repe.nu.2.
3 Iudex quando nõ ſentit commodum, cognoſcit an ſua ſit iuriſ
dictio, niſi conſuetudo eſſet in ↄ̃rium.ꝛ in repe.nu.3.
4 Iudex ſuper incõpetentia allegata rõne ſue pſone, nõ cogno
ſcit.ꝛ in repe.nu.4. Item nõ cognoſcit qñ veniet examinanduꝫ
aliquid ſpirituale.ꝛ nu.5.
6 Delegatus qñ citat, dꝫ copiam ſui reſcripti in citatione inſere
re, ꝛ ipſe cognoſcit de ſurreptione, ꝛ in repetitione.nu.16.
7 Sententia tꝫ ſi non fuit aliquid oppoſitum ↄ̃ iuriſdictionẽ iu
dicis qui proceſſit ꝛ ſententiauit, etiam ſi partes ſciebant illũ
incompetentem, ſecus ſi ignorarent.ꝛ in repe.nu.5.
8 Iudex incompetens ſi procedat contra contumacem, ꝛ nõ eſt
facta pronuntiatio ſuper incompetentia, qd factum eſt poteſt
dici nullum.ꝛ in repetitione nu.6.
9 Citatus Florẽtinus Peruſii pro ↄ̃ctu vel delicto ibi facto vł
celebrato, ꝛ excipit qd non deliquit, nec contraxit, proceditur
ad vlteriora, ꝛ nulla cognitio requiritur.ꝛ in repetitiõe nu.7.
ꝛ nu.11.
10 Appellatur a ſententia lata ſuper incompetentia.ꝛ in repeti
tione nu.14.
12 Citatus non comparens, mulctatur iudicis officio, nu.16.
13 Ruſticitati parcitur.
14 Reus non comparens, non punitur quando non intereſt acto
ris, vt compareat.
15 Citatus die feriata in his que poſſunt expediri ea die, dꝫ com
parere.
17 Iudex auteꝙ mulctet non comparentem, debet ipſum de no
uo citare ad ſe defendendum.
18 Iudex competens ratione dubitationis, non comparentẽ po
teſt in modicũ mulctare ſummarie, ſi vero mulcta eſt magna, hꝫ
hoc facere cauſa cognita.
19 Iudex quando mulctare habet bona, an in eius iuriſdictione
poſſit executionem facere.

a **Ex quacunque.** [a] Notabilis lex eſt. Ci
tatus in termino dꝫ cõ
parere, alias mulctabitur, niſi ex cauſa excuſet, vł nõ
* interfuerit actoris, ipſuꝫ in termino cõparere. *hoc
dt. Notabilia per ſe patent. Opp.ad prin.ꝙ reus venire nõ te
neatur, vt ſ.de iur.om.iud.l.fi. Sol.vt in gl.ibi erat certum, ꝙ
b venire nõ tenebatur, [b] ſed vbi eſt certũ ꝙ venire tenetur, vel du
bitatur, ꝛ tũc tenetur venire, alias punietur, vt hac l. Et gl.di
ſtinguit tres caſus, quos vide, ꝛ tene mẽti. Si eſt certũ ꝙ eſt d
iuriſdictione, ꝛ non veniat, loquitur titulus. Si quis ius dicẽ.
nõ obtemp.ꝛ ibi examinabo. Si enim eſt certũ, ꝙ nõ eſt de iuriſ
dictione, nõ tenet venire. Ponit gl.exemplũ in l.fin.de iur.om.
1 iud.ſcꝫ in eo qui eſt extra territoriũ. Dicunt doctores † ꝛ be
ne qd hoc multis aliis modis põt euenire, ſcꝫ qd nõ teneat ↄ̃pa
rere citatus, vt ſi in citatorio exprimitur cauſa, ex qua qs nõ te
net cõparere corã illo iudice, puta ſi eſſet cã ſpiritualis, que nõ
dꝫ agitari corã minori iudice ſeculari, vel cã liberalis, que non
dꝫ agitari coram minori iudice, vt l.placet.in fi.C.de peda.iud.
Uel ſi eſſet cã ex qua perſona cõueniri non poſſet munita ſpe
ciali ſeu ſingulari priuilegio, vt patronus actione famoſa, vel ſi
miles, vel ſi eſſet de his qui in ius vocari non pñt, vt l.ii.ſ.de in
ius voc.ꝛ ſ.tit.ii.l.i.ꝛ l.ſeq.ꝛ l.iii.in prin. Item ſi exprimeret in
citatoriis locus aliquis inhoneſtus, vt l.ſi cũ dies.§.ſi arbiter.
ſ.de arbi. Itẽ ſi exprimeret tp̃s feriatũ, vt hac lege in fi.ꝛ not.
ſ.de feriis.l.i. Sed ↄ̃ hoc videt, qd multe ſunt cauſe q̃ pñt agita
ri die feriata, vt ſ.de fer.l.i.ꝛ ii. Itẽ patronꝰ a liberto qñqꝫ po
teſt cõueniri actione famoſa, vt l.ſed ſi hac.§.pen.ſ.tit.i.ꝛ ſic nõ
eſt certum ex cauſis predictis quẽ non debere cõparere, vñ ꝓ
pter dubium videt qd debeat cõparere. Rñdeo, ex hac l.in fi.vi
detur notabiliter induci, ꝙ ſi pars dicatur eſſe certa de ea, d ca
tur facta citatio, qd regulariter eſt de iure, ſicut eſt, ꝙ qs nõ co
gat ire ad iudiciũ d e feriata, ꝛ qd patronus nõ ↄ̃ueniat a liber
to actione famoſa, ꝛ ſimilia. Unde ſi aliqua cã ſpecialis eſt, pro
pter ꝙ ſit ↄ̃rium, illud dꝫ ſpecialiter exprimi, ꝛ tunc venire te
netur. Et ita intelligit hanc materiaꝫ Inno.extra de dila.c.ꝑ
* terea.in fi.*ꝛ ibi mirabiliter hanc legẽ examinat. Facit de ꝓba.
l.ab ea parte.ꝛ hoc ẽt ſentit glo.vltima huius l.vbi dt, ꝙ ſi ex
primit cã, que põt agitari die feriata, dꝫ illa die cõparere. Ter
2 tium membrum † eſt, qñ eſt dubium, an ſit de iuriſdictiõe, ꝛ tũc
c dꝫ compare, vt de hoc cognoſcat, vt hic. Sed eſt vidẽdũ [c] quis
3 de hoc cognoſcat. † Gl.dt, ꝛ bene, qd ipſemet iudex qui fecit ci
d tari.l.ſi quis ex aliena.ſ.de iudic.vbi eſt textus. Cõtra hoc [d] op
po.glo.hic in prin.qꝛ ſm hoc erit iudex in cauſa ꝓpria, contra
l.vnicã.C.ne quis in ſua cauſa.ꝛ ſupra de iuriſ.om.iudi.l.q iu
riſdictioni. Glo.rñdet qd nõ ex cã propria, qꝛ ex hoc nullũ cõ
ſequeretur emolumentum, ergo ꝛc.vt l.i.§.in propria.ſ.qñ ap
pel.ſit. Secundum hoc videtur, qd ſi iudex ſentiret aliquod cõ
modum, qꝛ deberet habere aliquot ſolidos pro libra, qd tũc de
hoc ipſe nõ poſſet cognoſcere, an ſit ſua iuriſdictio. Et ita de
terminat gl.ſingula.ſ.ad muni.l.de iure.§.i. Roffred.in libellis
ſuis ſuper hoc tit.determinat ↄ̃rium. Nã lꝫ per conſequentiã
habeat commodum iſtarum ſportularum, non tñ principałr d
hoc agitur, ſicut in legatario, qui põt eſſe teſtis in teſtõ, vt l.q
teſtamẽto.ſ.de teſta. ſicut in tutore qui authoratur in eo qd in
conſequentiã ſibi ꝓdeſt, vt in l.i.ſupra de authoritate tut. Idẽ
e etiam tꝫ Pet.ꝛ Iac.But. Opi.gl.plus placet [e] de iure. Nã vi
f des, qd ratione alicuius affectionis, [f] licet ad iudicẽ nõ ſpectet
aliquod commodum, nec incommoduꝫ, dꝛ iudex incompetens,
vt ſi eſt conſanguineus, vel fuit aduocatus, vt l.qui iuriſdictio
ni.ꝛ l.pretor.ſupra de iuriſdictione omnium iudicum. Et ideo
puto, qd de iure eius non eſt cognitio, ſed deberent eligi arbi
tri, vel deberet ſuperior cognoſcere, vt C.de iud.l.fi. Tamẽ in
quibuſdam locis de conſuetudine hoc nõ ſeruat.ꝛ ideo ſerua
4 rem conſuetudinẽ loci vbi eſſem. Uides ergo † quod iudex co
gnoſcit an ſit iudex cõpetens. Quod intelligo qñ opponit ali
quid ad iuriſdictionem, qd non reſpicit nec ſugillat perſonã iu
dicis. Si eñ opponeret ſibi, qd eſt furioſus, ꝛ ſic caret intelle
ctu, ea ratione qua non poteſt cognoſcere de principali, eadeꝫ
ratione nec de iſta, vt ſ.de iud.l.cum furioſus. Idem puto ſi di
ceretur quod eſt infamis, ꝛ ſimile. Quod quantum ad iſtũ paſ
ſum plene examinaui infra de re iudic.l.quidam conſulebant.
5 † Item ſi opponeretur aliqua exceptio, in qua examinandũ ve
niret aliquid ſpirituale, vt ſi conuentus dicat ſe clericũ, qꝛ tũc
cognitio huius remitteretur ad epiſcopuꝫ, vt extra de ſent.ex
commu.c.ſi iudex.lib.vi.ꝛ l.omni.C.de ſacroſanc.eccl. Facit qd
6 dixi ſupra de iuriſdi.om.iud.l.ii. † Sed iuxta hoc quero, hoc hꝫ
locum in iudice ordinario, quid in delegato? Reſpõ. Iudex de
legatus quando citat reum, debet in literis ponere copiam ſui
reſcripti: alias reus non tenetur comparere: qꝛ eum ignorat eſ
ſe iudicem: vt C.de ſuperindic.l.i.lib.decimo. Expreſſius in d.
c.preterea.de dilat. Et ſi opponatur aliquid contra literas de
legati, qd ſint impetrate tacita veritate, ꝛc. tunc ipſemet iudex
cognoſcit ex iuriſdictione ſibi attributa ſuꝑ hoc ꝑ legẽ, vt c.ſuꝑ
* literis.extra de reſcrip.*ꝛ C.ſi cõtra ius vel vtilita.publ.l.pre
ſcriptione.ꝛ plene ꝑ Innocen.extra de reſcript.c.paſtoralis.
7 ¶ † Procedo in glo.ꝛ quero, quid ſi nõ fuit aliquid oppoſitũ
contra iuriſdictionem iudicis, ꝛ proceſſit, ꝛ ſententiauit, an va
leat? Glo.dt quod ſic, nec poteſt opponi qd non ſit competens

iudex: quia de partiū volūtate videtur iuriſdictio prorogata, vt l.j. infra de iudic. Ita dicit gl. circa med. vide eā. Hoc dictuȝ glo. debet intelligi, quando partes cōparēt, ⁊ ſciunt illum non eſſe iudicem. Nam ſi ignorauerint, non videt̄ eſſe ꝓrogata iuriſdictio, vt l. ſi per errorē. ſupra de iuriſdictione omniū iudicuȝ. Item ſi dubitauerint, vt l. fin. C. de condi. inde. ⁊ quod no. infra de iur. ⁊ fac. ignorā. ſuper rub. Et hoc tenet Iac. de Aret. Iac. Butr. ⁊ Iac. de Belui. niſi eſſet pronuntiatum ſup iuriſdictione, quia iudex pronuntiauit ſe eſſe iudicem cōpetentē: tunc talis ſñia faceret ius: nec poſſet poſtea diſputari de errore vel

8 dubietate partiū. † Sed quero, quid ſi proceſſuȝ eſt ꝯ cōtumacem, eo caſu quo poteſt perueniri ad diffinitiuam ſententiā lite non conteſtata, vel ad primum vel ad ſecundum decretum? Reſpondeo: ſi iudex antequam procedat vltra cōtra partem cōtumacem, pronūtiat ſe eſſe iudicem cōpetenteȝ, cetera illius iudicij procedent, q2 illa ſententia diffinitiua facit ius: vt dixi ſupra proxima queſtio. Sed ſi hoc nō pronūtiaret, qñcunqȝ pars veniēs poſſet dicere illuȝ non eſſe ſuū iudicē: ⁊ illa, que facta ſunt, nō valere. Potiſſime ſi latitatio reqratur, vt l. tertia, infra de iudic. Et hoc videtur ſentire Inn. in dicto c. preterea. ver. idē dicim⁹. extra de dilatio. dic vt ibi plene per eū. Querit gl. quādo opponitur exceptio ſuſpicionis, qs de ea cognoſcit? Dic vt

9 in ea, ⁊ bene. † Quero aliquis Florentinus citatur hic ꝓ cōtractu vel delicto hic celebrato, ipſe excipit, dicens ſe nō debere citari, ⁊ ſe non eſſe huius iuriſdictionis, q2 hic nūquā cōtraxit vel deliqt, qualiter de hoc cognoſcetur? Nam ſi hoc examinat̄ ante litem cōteſtatam, ergo examinabuntur merita cauſe, quia de hoc ſolum queritur, an hic deliquerit vel cōtraxerit. Inno. videtur dicere, quod de hoc ante litem conteſtatā ſummarie cognoſcat. Pro quo facit optime infra de iudic. l. ſecūda. §. ſȝ ⁊ ſi dubitetur. Guliel. aliter dicit hic, quē Cy. refert in l. ꝓſcriptione. C. ſi contra ius vel vtilita. publ. Ego dico aliter, quod ſuper hoc nulla eſt neceſſaria cognitio. Nam quātū ad iuriſdictionē

g iudicis, hoc quod petitur, habetur pro vero.[g] Nec eſt vltra ꝓcedendum, ſi ſit veruȝ vel non, quia ſufficit quantum ad hoc, ſcȝ vt ſup ꝗ litigatur, ſi eſſet verū, eſſet de iuriſdictione iudicis vt ſupra de iuriſdictione omniū iudicuȝ. l. cū quedem puella. in fine. Simile in ſeruo, qui dicit ſe liberū: nam eo ipſo qꝺ hoc dicit, habetur pro libro, quantuȝ ad ſuam perſonam legitimandam: vt infra de liber. cau. l. ordinata. ⁊ ibi de hoc vide. Ita hic eo ipſo qꝺ dicitur aliquid ī libello, quod ſit de iuriſdictione iu-

10 dicis. quātū ad iuriſdictionē iudicis habet̄ pro vero. † Quero vtrum a ſententia qua quis pronuntiauit ſe eſſe iudicē vel non eſſe poſſit appellari? gl. eſt hic ꝙ ſic, ⁊ authentica, habita. C. ne filius pro pr̄e, qꝺ eſt verū, q2 per appellationē a diffinitiua cōtra iſtam pronuntiationē non pōt eſſe cōſultū, ergo ab ea appellatur, vt j. qui ſatiſ. cog. l. arbitro. Licet ſupra in prin. legis, dixi ꝙ notabilia per ſe patēt, tū pro iuuenibus nota ex hac lege.

11 Primo † ꝙ citatus ex quacunque cauſa, debet comparere, vt co

12 gnoſcatur an ſit de iuriſdictione iudicis, vel nō. Scꝺo no. † ꝙ il

13 li, qui non cōparent, mulctantur, vt hic vides. Iteȝ not. † ꝙ parcitur ruſticitati. Item not. ꝙ quando non intereſt actoris vt

14 reus compareat, reus non veniens nō eſt cōtumax. † Venio ad ver. ſi quis. Dicit̄ hic, ꝙ reus nō punitur, ſi actoris nō intereſt eum venire. Contra, q2 in penis non cōſideratur intereſſe, vt l. ſtipulatio iſta. §. alteri. j. de verb. obli. Dicit glo. ibi, in pena cōuentionali, hic in mulcta que a pretore imponitur. Glo. optime dicit, q2 etiam in penis cōuentionalibus appoſitis in ſtipulationibus pretorijs, videmus qꝺ pretor qñqȝ ſe interponit vt non committatur, ſi non intereſt, ſiue vt remittat quando pars non leditur, vt l. ⁊ ſi poſt tres. j. ſi quis cautio. Item gl. arguit contra, infra de eo per quem fac. erit. l. j. §. j. Certe ille §. non cōtradicit l. iij. §. j. eo. tit. qui incipit, ſed ⁊ ſi ſtipulator. Dicit glo. ꝙ hic ꝺr, ſi actoris nō intereſt, intellige ſi dies eſt feriata, vt ꝺr hic tex. vel ſi iudex non ſedet in die termini, vt infra de arbit. l. arbiter ſi calendis. Secus ſi actor nō venit, ad iudicium, vt ibi. Tu dicas idem, ſi venerit, per rationem huius tex. qui loquitur generaliter, ſi actoris non intereſt, ⁊ q2 pars debet inſtare, ⁊ aduerſarij contumaciam accuſare, vt l. properandū. C. de iudic. ⁊ quia actore non comparente, debet circunduci edictuȝ, vt j. de iudi. ⁊ l. poſt edictum. ita communiter tenetur. Ad l. cōtrariā rñde, vt ibi dicam. Facit ad predicta quod no. per glo.

h extra de dolo ⁊ contuma. c. fin. Querit glo.[h] quid ſi aliqs † cita

15 tur die feriata, pro eo qꝺ pōt expediri die feriata? Dicit gl. qꝺ debet ire, qꝺ intellige ſi exprimatur in citatione. vt dixi in pri-

16 ma oppo. huius l. ſm Innocen. † Quero extra glo. dicit hic qꝺ vocatus in ius, ſi non venerit, mulctabitur. Modo quero quo iure? Rofred. in libellis ſuis ſuper hoc titulo, ꝺr quod actione in factum deſcendente ex hoc edicto. Credo qꝺ male dicat. Naȝ mulcta que imponitur per hanc legem, applicatur fiſco, vt hic dicit glo. Ergo ad hoc nō cōpetit actio, q2 actio eſt ius ꝑſequēdi qꝺ ſibi debetur, non qꝺ debetur fiſco. Iſta eſſet magis accuſatio, ꝙ̄ actio. Preterea hec verba diriguntur ad iudicem, non ad partem, ergo non oritur actio, ſm ea que dixi infra de cōdi. ex lege. l. j. Dic ergo, quod hec mulcta imponitur officio iudi-

* cis,* ex hoc edicto, vt l. j. ꝯ. ſi quis ius di. non obtempe. Et ſic Io. non debuit ponere circulum huius actionis in arbore, cuȝ

i illa non ſit actio. Sed quero,[i] † ⁊ hoc no.[k] vtrum eo ipſo, ꝙ ꝑs

17 citata nō comparuit, ⁊ fuit contumax, poſſit a iudice mulctari

k abſqȝ noua citatione? Reſpon. nō, ſed ſuper hoc ꝺȝ de nouo citari, ⁊ terminus ſtatui, ad faciendum ſuā excuſationē ſeu defenſionem. Et de hoc eſt caſus hic in tex. ex eo quod dicit, ex cauſa requiritur enim noua cognitio. Item datur terminus ad faciēdum ſuam defenſionem, in eo qꝺ ꝺr, ruſticitati parcendum, vel

18 inquirendum eſſe, ſi actoris interfuit, quod tene menti. † Quero, video, quod ratione dubitationis iudex eſt competens, vt non comparentem poſſit mulctare, vtrum ſuper hoc formabit vnum nouum proceſſum ordinarie? Rñdeo ſi imponeret mulctam leuē, poſſet hoc expediri ſummarie, vt in aut. niſi breues. C. de ſentē. ex bre. reci. Si aūt eſt magna, tunc cauſa cognita, et

19 ſolenniter, vt in hac l. Sed † quid ſi iudicauit, ſeu cōdemnauit, an poſſit facere executioneȝ? Glo. qꝺ non, ſed eſt remittendus ad iudicem loci, vnde eſt. Quod intellige, ſi hic nō reperitur, vel ſi nihil poſſideat in loco iudicis, qui cognouit. Alias ſecus, vt

* extra de foro compe. c. Romana. §. ꝯtrahētes.* lib. vj. Et hoc modo intellige hanc legem notabilem, in ſua materia.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Ex quacunqȝ. Regulā huius legis, limita nō ꝓcedere in iuriſdictione ordinaria epiſcopali, ꝙ̄ hȝ in vaſallos, ſm Bal. in c. j. de īueſti. in mar. facta. vbi ſingulariter loquitur.

* CLAVD. ¶ Comparere. Vide vnā cauſam legitimā, per quā citatus excuſatur, per Fely. in c. qꝺ ſuper ijs. de maior. ⁊ obed.

b P. PAV. P. ¶ Non tenebatur. Si enim intentio iudicis nō eſt fundata de iure cōmuni, vel non exponit cauſam, per ꝙ̄ citati intentio fundetur, non tenetur cōparere, vide Com. conſil. lxxvij. in prin. facit qꝺ dicit Ang. in cōſi. vj. inci. lata eſt ſñia. etiā Fely. in c. cū ſit generale. circa prin. de foro compet. non tū perperaȝ per citationem tenetur quis comparere, ſm Bald. in c. j. in ꝑn. an apud iudi. vel cur. do. queſtio. feu. termi. debe. Qꝺ aūt citatus ſemper debeat cōparere, ēt ſi ſit priuilegiatus ad allegandum priuilegium ſuum? vide multa per Fely. in c. cuȝ ordineȝ. verſi. ad allegandum. extra de reſcrip. vide etiam Fel. in c. oliȝ. in prin. extra. de excep. vbi ponit, an tutus notoria except. declinatoria, debeat comparere, ⁊ qñ citatio eſt notorie iuſta, vide Fely. in c. ſi duobus. extra de appella. Iteȝ circa illud quod dictum eſt ſupra, ⁊ quod dicit Bart. paulo j. quod quando regulariter citatio nō valet, non tenetur citatus comparere, licet aliquo caſu ſpeciali poſſit citari, niſi aliqs ex ipſis caſibus ſpecialibus exprimatur. Vide late Fely. in capi. j. extra de re iudi. ⁊ in capi. ſicut. j. extra eo. tit. ⁊ quod caſus ſpecialis ſeu fallētia ſit exprimēda, vide Mathe. no. xvij. ⁊ alia que habes in ꝑn. huius apoſtille, ⁊ omnino vide que in ſimili ſcripſi ad Bar. in l. abſentem. ad fi. prin. C. de appellatio. quando appellatio eſt regulariter prohibita, quod appellās teneat̄ exprimere cauſas ſpeciales, ex quibus fiet licita appellatio, ⁊ ibi habes aliam remiſſionem ad Fel. Item quomodo cōcedit iſtud, quod citatus debeat ſemper comparere, ad allegandum ſemper ſuuȝ priuilegium, ⁊ quid in clerico. vide longam diſtin. Egidij de manda. in prima q̄ſtio. ſua incipi. in Chriſti. queſtio talis eſt. in j. dub. vbi diſputat late ad partes, poſtea late diſtinguit, ⁊ colligit etiam Egidius ibi, quod ſi clericus citatus a laico iudice, nō compareat, poſſit contra eum procedi ab bannum, ita vt tanꝙ̄ bannitus poſſit poſtea impune offendi, ſm formam ſtatutoruȝ, quod banniti offendi pn̄t. Itē qꝺ qñ citatio eſſet notorie iniuſta, non teneatur cōparere, vide Fely. in c. veniens. extra de accuſatio. ⁊ ibi etiam ad finem, ponit an clericus citatus a iudice laico teneatur comparere.

* CLAV. ¶ Preterea in fi. Vide ad huius confirmationē Fel. in c. ſuper literis. de reſcrip. ⁊ plura ponit in c. j. de re iudic.

c P. PAV. P. ¶ Sed eſt videndum. De hoc vide latiſſime Fely. in capi. ſuper literis. verſi. an ſua ſit iuriſdictio. extra de reſcrip. vide Maria. Soci. in capi. ſi clericus laicum. de foro competē. Item quod etiam qñ iuriſdictio non poteſt ſeparari a cā principali, non poſſit iudex cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio, vide Alex. conſi. j. in v. volu.

d POMA. ¶ Cōtra hoc. Vide Dec. l. ſi quis ex aliena. ver. rñdet ad hec fundamenta. ī. de iud.

e P. PAV. P. ¶ Opinio glo. De iure qualiter iſta deciſio ſit intelligenda, vide do. Fran. conſi. cvij.

Affectio

f ¶ Affectionis. Adde pro hoc qđ voluit Rom. conſi. ccclxxvij.
quod cedens non poſſit eſſe teſtis pro ceſſionario rõne affectio
nis, lȝ nullum penitus commodum ſentiat.
✱ CLAV. ¶ Reſcrip. Et vide ibi Panor. ad materiam huius
legis.
g P.PAV.P. ¶ Hoc qđ petitur, habet ꝓ vero. vide Fely. late in c.
ſi clericus laicum. de foro comp. verſi. prima concluſio. Alexã.
conſi. lxxix. vol. j. Iaſ. in l. cũ quedã puella. in §. fi. in ij. no. de iu-
riſdictione omniũ iudicũ. vbi tȝ ꝯ Bar. hic, vide eũ ẽt, ⁊ Alexã.
conſi. j. ⁊ eodem modo, qđ ad dandum actionem ⁊ inſtantiã attẽ
ditur qđ narratur in petitione, ⁊ lȝ verũ non eſſet, vide Barto.
in l. j. in prin. ff. de dolo.
h AND.BARB. ¶ Querit gl. in c. fi. đt id qđ dicit iſta gl. Et ad
hoc iſtum tex. allegauit Bal. ibi rñdet ad iſtũ tex. ego dixi ꝯtra
Bal. ꝑ iſtum tex. dũ đt, ꝙ non intereſt actoris. Naȝ lȝ hic dicat,
ꝙ dies erat feriata, tñ rõ quare mouebatur hȝ locũ, ẽt ſi iudex
non venit ad iudicium, ⁊ ponit hic die feriato, gr̃a exẽpli, ideo
non reſtringit regulam. Et vide ſcriben. in c. ij. de dolo ⁊ ꝯtu.
✱ CLAV. ¶ Iudicis. Ita ẽt đt Panor. in c. j. de iudic. verſi. not.
iudicem poſſe.
i P.PAV.P. ¶ Sed quero. Vide Fely. in c. j. de iud. vbi limitat.
k AND.BARB. ¶ Hoc no. Vide Ant. ⁊ alios in c. j. de iudi. Vi
de ibi dicta, ⁊ pondera, qr videt, ꝙ iudex ex ſuo officio poſſit cõ
demnare, lȝ non puniatur in expenſis, vt eſt gl. no in l. ſi qs iuſ-
ſu. de dã. infec. ⁊ l. qr arbiter. ff. de arbi. Ergo videtur eſſe qđ in-
trinſecũ ad cãm, condemnatio in expẽſis. arg. eius qđ no. Bar.
in l. eũ q ita. §. qui ita. de verb. oblig. ⁊ in l. exceptionẽ. C. de pro
ba. Bal. in l. ſi pater. C. de pac. inter emp. ⁊ vendi. Ergo non re-
quirit citatio, per doctinaȝ Bar. in đ l. iij. §. ſi ad diẽ. Vide que
dixi in đ. c. j. de iudi.
✱ CLAV. ¶ §. contrahentes. Vide Bal. in c. ſignificaſti. de offic.
delega.

REPETITIO L. II.

8 ☞ Citatus ad locum inhoneſtum, nõ tenetur comparere.
9 Exemptus, citatus ab ordinario, quando neceſſe habeat cõpa
rere.
10 Citatio ſi continet tale quid, propter qđ appareat citato com
petere excuſationem, vel exceptionem, tunc citatus nõ tenetur
comparere.
11 Clericus citatus a laico, non tenetur comparere.
12 Teſtis de vniuerſitate deponens in cauſa vniuerſitatis, ſi in-
terrogatus an ſentiat commodum, reſpõdit, nõ, qđ nõ eſt falſa
rius.
13 Iudex qui pronuntiauit ſuper cõpetentia, vel incompetentia
an poſſit illam reuocare?
15 Interlocutoriam latam ſuper dilatoria, iudex poſt litẽ cõte-
ſta. reuocare poterit, ⁊ acta facta non peribunt.
16 Falſitatis literaruȝ exceptio cõtra literas delegatorias oppo
ſita quando faciat proceſſum nullum.
17 Iudex per proceſſum ad vlteriora oppoſita exceptione decli-
natoria qñ videatur ſe pronuntiare incompetentem.
18 Proceſſus factus coram incompetenti per erroreȝ, an valeat.
19 Exceptio declinatoria an poſſit ſemper opponi vſque ad litis
conteſtationem.
20 Exceptio declinatoria in cauſis, in quibus lis non cõteſtatur,
vſqȝ ad quantum tempus poſſit obijci.
21 Reus ſi opponit ſe non cõtraxiſſe nec deliquiſſe, in territorio,
an detur terminus reo ad probãdum, ⁊ iudex cognoſcat ſum-
matim.
Probationes facte tali caſu, non proſunt ſuper negotio prin-
cipali.
22 Notorium inductum per ſententiam, non hȝ effectum notorij,
niſi quando inducitur ad eum finem, ad quem fuit ſentẽt atum.
23 Probationes que facte ſunt ſuper emergenti non probant, ẽt
inter eaſdem perſonas, ſi ad alium finem agitur.
24 Priuilegij allegatio in extraiudicialibus nihil operatur.
25 Priuilegiatus citatus nõ comparens poteſt mulctari.
27 Citatio ad diem feriatam dȝ continere cauſam per quaȝ appa
reat de neceſſitate comparendi.
28 Exceptio loci non tuti allegatur per citatũ, etiã lite nõ ꝯteſt.
29 Exceptione ſuſpicionis oppoſita an iudex de ea cognoſcat.
30 Ordinarius etiam de iure ciuili recuſatur, ſi ſuſpicio etiã ra-
tione adiuncti perfecte non ceſſat.

a **Ex quacunque.** [a] Iſta lex in prin. ad hoc
allegatur. Iudicis man
dato parenduȝ eſt. h. đ. Primo ponit vnũ dictũ. Se
cundo dicti effectũ demõſtrat. ⁊ cãm aſſignat. Scđa
ibi, vt hoc ipſum ſciatur. In gl. ſciatur ibi, ⁊ tunc venire. ⁊ ſic ci
tatio tenet, alias ſecus, ſi nõ tenet ipſo iure, vel ratione loci, ad
quem citatur. Gloſſ. in ſcđo mẽbro ſue diſtinctionis dat exem-
1 pluȝ per l. fi. ff. de iuriſd. om. iu. Doctores dicũt, † ⁊ bene, ꝙ hoc
põt cõtingere multis modis, puta ſi in citatione exprimat cau
ſa, ex qua quis non tenet rñdere ſub illo iudice, vt ſi eſſet cã ſpi
ritualis, que non dȝ agitari corã iudice ſeculari. Vel ſi eſſet cã
liberalis, que non dȝ agitari corã iudice minori, vt l. placet. in
fi. C. de ped. iu. Vel ſi eſſet cã vel actio, ex qua aliqua perſona,
ſui priuilegio, conueniri non poſſet, vt patronus actione famo
ſa ⁊ ſimi. Vel ſi eſſet de his, qui in ius vocari non pñt. l. ij. de in
ius voc. ⁊ ff. tit. ij. l. j. §. fi. ⁊ l. iij. in prin. Idẽ ſi exprimeretur in ci
tatorio locꝰ inhoneſtꝰ, vt ff. de arbi. l. ſi cũ dies. §. ſi arbiter. Idẽ
ſi exprimeretur tẽpus feriatũ. vt hac l. in fi. ⁊ ff. de ferijs. l. j. Sȝ
cõtra hoc multe ſunt cauſe que poſſunt agitari die feriato, vt l.
ij. ff. de ferijs. Item patronus qñqȝ a liberto poteſt cõueniri a-
ctione famoſa, vt l. ſed ſi hac. §. pe. ff. ti. j. Dictuȝ eſt ex cauſis ꝑ-
dictis, quem non debere rñdere, imo propter dubium videtur
ꝙ debeat comparere. Reſpondeo, ex hoc videtur induci, quod
ſatis eſt, quod pars dicatur eſſe certa eo ꝙ regulariter de iure
ſic eſt, vt qđ qs non cogitur venire ad iudicium die feriato, qđ
patronus nõ conueniatur a liberto actione famoſa, vnde ſi ali-
qua cauſa ſpecialis eſt, propter ꝙ contrarium fit, iſtud debeat
ſpecialiter exprimi, ⁊ tunc venire teneatur. Ita intelligit iſtam
materiã Inno. extra de dila. c. preterea. circa fin. vbi mirabili-
ter examinat iſtã legẽ. hoc ẽt ſentit gl. fi. huius legis, vbi dicit,
ꝙ ſi exprimitur cã, que põt agi die feriato, debet illo die com-
2 parere. † Tertium membrum eſt, qñ eſt dubiũ an ſit de iuriſdi
✱ ctione, ⁊ dȝ comparere, vt de hoc cognoſcat, vt hic. * † Sed qs
3 de eo cognoſcet? Dicit glo. ⁊ bene, ꝙ iudex qui fecit citari, per l.
ſi quis ex aliena ff. de iud. Contra hoc oppo. glo. in prin. qr ſecũ-
dum hoc erit iudex in cauſa propria, cõtra l. j. ne quis in ſua cã.
⁊ l. qui iuriſdictioni. ff. de iuriſdi. om. iud. Dicunt glo. ꝙ nõ po-
teſt eſſe propria, qr nullum hȝ ex hoc emolumẽtum. l. j. §. in pro
pria. ff. qñ appel. ſit. Secundum hoc videtur, ꝙ ſi iudex ſentiret
commodum, qr dȝ habere forte x. ſolidos pro libra, ꝙ tunc non
poſſet cognoſcere. Ita tenet gl. fi. in l. de iure. ad muni. ⁊ Rofr.
in libellis ſuis per hunc tit. đt, ꝙ licet per conſequentiam ha-
beat commodum ſportularum, non tamen principaliter de hoc
agitur, ſicut in legatario, qui poteſt eſſe teſtis in teſtamento. l. q
teſtamento. de teſta. ⁊ ſicut in tutore, qui authoratur in eo, qđ
in ꝯſequentiam ſibi prodeſt. l. j. de autho. tuto. Et allegat predi
ctam legẽ qđ tenet Iac. But. ⁊ Pet. Et opi. glo. plus placet de
iure. Nam video ꝙ ratione alicuius affectionis, licet ad iudiceȝ
non ſpectet commodũ đr incompetens, vt ſi eſt conſanguineus,
vel fuit aduocatus, vt l. q iuriſdictioni, ⁊ l. pretor. ff. de iuriſdi.
om. iud. Et ideo credo, ꝙ de iure non eſt eius cognitio, ſed debe
ret eligi arbiter, vel ſuperior cognoſcere, vt l. vlt. C. de iud. Tñ
in quibuſdam locis, de cõſuetudine non ſeruatur, ideo ſerua cõ
4 ſuetudineȝ. † Sequitur in glo. venire debet, ⁊ tunc iudex cogno
ſcit, an ſit iudex cõpetens, qđ intellige qñ opp. aliquid ad iuriſ
dictionem, qđ nõ reſpicit, nec ſugillat perſonam iudicis. Si enĩ
opponeretur ſibi, ꝙ eſſet furioſus, ⁊ ꝙ eſt infamis, ⁊ ſimilia, ꝙ
quantum ad iſtũ paſſum examinaui in l. quidã conſulebãt. ff. de
re iudi. Itẽ ſi opponeretur aliqua exceptio, in qua examinãda
veniret aliquid ſpirituale, vel ſi conuentus dicat ſe clericũ? tũc
cognitio remittitur ad epiſcopum. extra de ſent. excõ. c. ſi iudex
laicꝰ. lib. vj. C. de ſac. ſan. eccl. l. omni. Facit qđ dixi de iuriſ. om-
5 ni. iu. l. ij. † Sed iuxta hoc quero, quid ſi non fuit aliqđ oppoſi-
tum ꝯ iuriſdictionem iudicis, ⁊ proceſſit ⁊ ſententiauit, an va
leat? Glo. dicit ꝙ ſic, nec poteſt opponi ꝙ nõ ſit iudex compe-
tens, qr de partium voluntate videtur prorogata iuriſdictio.
✱ l. j. de iud. Ita dicit gl. * Debet intelligi, quando partes com-
paruerunt, ⁊ ſciuerunt illum non eſſe iudicem. Nam ſi ignora-
uerunt, non videtur prorogata iuriſdictio, vt l. ſi. C. de cõdi. in
de. ⁊ quod no. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ſuper rub. Et hoc tenet Iac.
de Arena, ⁊ Iac. But. niſi eſſet pronuntiatum ſuper iuriſdi-
ctione, qr iudex pronuntiaſſet ſe eſſe iudicem cõpetentem, tunc
talis ſnĩa faceret ius, nec poſſet poſtea diſputari de errore, vel
6 diſputatione partium. † Sed q̃ro quid ſi proceſſit ꝯ contuma
cem, eo caſu quo põt peruenire ad ſnĩam lite non conteſtata, vel
b ad primũ ⁊ ſm decretum? [b] Rñdeo, ſi iudex antequã ꝓcedat vl
tra ꝯ partem cõtumacem, pronuntiat ſe iudicem cõpetentẽ, ce-
tera illius iudicij procedent: ſed ſi hoc non pronuntiaret, quan
docũqȝ pars veniens, poſſet dicere illum non eſſe iudicẽ ſuum,
⁊ illa q̃ facta ſunt nõ valere maxime ſi latitatio reqrat, vt l. iij. ff.
de iu. Et hoc videt ſentire Inno. in đ. c. preterea. extra de dila.
7 † Quero, aliquis Florentinus citatur hic pp ꝯtũ vel delictũ
hic celebratum, ipſe excipit dicens ſe nõ eſſe huius iuriſdictio
nis qr hic nunquam ꝯxit vel deliquit, qualiter de hoc cogno-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

cetur? Nam ſi hoc examinatur ante litem cōteſta. ergo exami-
nabuntur merita cauſe, qꝛ ſolum de hoc cōtēdit, an hic delique
rit vel ꝯtraxerit. Inno. videt dicere, ꝙ hic ante litem conteſta.
ſummarie cognoſcat. Pro hoc facit ī. de iud. l. ij. §. ſʒ ⁊ ſi dubi-
tetur. Dic Bul. aliter dt. ꝙ Cyn. refert in l. ꝓſcriptione. C. ſi ꝯ
ius vel vti. publi. ⁊ ibi dixi in tertia queſtio. Ego dico aliter ꝙ
ſuper hoc nulla eſt neceſſaria cognitio. Nam quantū ad iuriſdi
ctionē iudicis, hoc ꝙ petitur, habet pro vero. Nec eſt vltra pro
cedendū an ſit verū, vel nō, ſufficit enim quātuʒ ad hoc qꝺ iſtud
ſuper quo litigat, ſit verū ꝙ ſit de iuriſdictione iudicis. Sic in
l. cū quedā puella. in fi. de iuriſdic. om. iudi. Sic eſt in ſeruo, qui
dicit ſe liberum. Nā eo ipſo qꝺ dicit quantum ad legitimādam
perſonaʒ ſuam, habetur pro libero, vt l. ordinata. infra ꝺ liber.
cauſa. Ita hic eo ipſo ꝙ dt aliquid quod ſit de iuriſdictione iu
8 dicis quātuʒ ad iuriſdictionem habetur pro vero. † Sequitur
in glo. vel qꝛ locus eſt inhoneſtus, vt ī. de arbi. l. ſi cum dies. §.
ſi arbiter. Vel ratione temporis, ēt in quo actio partis com-
munis confertur, ī. ead. l. §. fi. ⁊ l. j. ī. de ferijs. Vel ratione per-
ſone citate, vt ī. de in ius vocan. l. ij. Vel ratione perſone acto-
ris, vt l. ꝙuis. ſecundo reſpon. eo. tit. ⁊ infra. ne quis eum. l. i. §.
Offilius. vide glo. decretalium, que ita no. in c. veniens. de accu
ſa. in gl. vlti. ⁊ iij. queſtione ij. ſi epiſcopus. vbi glo. eſt magiſtra.
Quod ſubtiliter proſequitur Inno. extra de dila. c. preterea.
9 ⁊ ibi recurratis. † Sequitur in glo. vt hic. ⁊ per hoc videtur, ꝙ
ſi exemptus citatur ab ordinario, ꝙ ipſe habet neceſſe compa-
rere ad allegandū ſuum priuilegium. Quod eſt verum, ſi dubi
tatur an ſit exemptus. Sed ſi hoc eſſet notoriuʒ, ⁊ conſtaret iu
dici per oſtenſionem priuilegiorum exemptionis, ex tunc nō te
netur vlterius comparere, ſm Innocē. qui hoc notat extra de
verb. ſigni. c. ex parte. Et hoc intelligendū eſt in exempto ipſo
iure, vt not. in c. cuʒ perſone. extra de priuilegijs. lib. vj. Secus
autem eſt in nō exempto, dato qꝺ habeat exceptionem declina-
toriam fori vel iudicis: nam ante quam dicta exceptio obijcia-
tur, iuriſdictio iudicis, in nullo eſt eliſa, ſed libere pōt eā exer-
cere. Exemplum poteſt poni in authentica, habita. C. ne filius
10 ꝓ patre. Inno. tū dicit, † quod ſi in citatorio exprimit tale qd,
propter quod apparet exceptionem ſeu excuſationem compe-
tere, tunc citatus non tenet cōparere, vt extra de dilatio. c. pre
terea. ⁊ ibi ipſe no. Et facit ad iſtud infra de pec. l. eo tempore.
in prin. ⁊ iud. ſolui. l. vir bonus. Tamen intelligo dictuʒ Inno.
vbi citatio ex tali exceptione redderetur nulla, quod nō eſt in
caſu predicto, cum citatur ille qui pōt, qꝛ donec compareat co-
ram iudice, ⁊ dicat ſe declinare, ius declinandi, nullum hʒ effe-
ctum. Et hoc apparet ex dicta authentica, cum ſimili. Et de h
tangitur per Cy. C. de epiſ. ⁊ cle. l. generaliter. Iuxta hoc que-
ro de bona queſtione ⁊ tota die contingit, quod iudices laici ci
11 tant clericos. † Quero nūquid citatio facta ꝑ laicuʒ de clerico
teneat ratione dubij, ⁊ vtrū teneatur cōparere, vel nō? Vna gl.
dicit qꝺ iſta citatio nō habeat arctare iſtū qui in veritate ē cle
ricus. Ratio pōt eſſe, qꝛ ſi iſte cōpareret ⁊ cognoſceretur vtrū
iſte eſſet clericus vel laicus, ille iudex nō poſſet de hoc pronun
tiare, vt extra de ſent. excom. ca. ſi iudex. lib. vj. Hanc partem tʒ
glo. decimaquinta queſtione quarta. placita ſecularia. In ꝯriū
eſt glo ordinaria. xxiij. queſtione viij. conuenior. Pro ꝓma par
te facit. C. de epi. ⁊ cle. aut. ſtatuimus. ⁊ illa pars approbatur a
canoniſtis. Sequit in gl. Nā ipſe nō agit. ergo vbi iudex pro-
cederet ex mero officio, ⁊ obijceretur ei iſta exceptio, videtur ꝑ
iſtā rōnem, qꝺ ipſe nō poſſet cognoſcere, qꝛ eſt tāꝙ pars. Pro
hoc facit quod no. in c. ſtatutū. § j. in vltima gl. extra ꝺ reſcript.
lib. vj. Sʒ in ꝯrium eſt veritas. Quia iudex inquirens hʒ in ſe
repreſentationem duarū perſonarū, partis ⁊ iudicis. Itaqʒ ex
ea parte, in qua repreſentat merā iudicis perſonam, poteſt co-
gnoſcere. arg. C. de contrahend. emptio. l. cū ipſe. Item quia cū
iſta queſtio eſt emergens, ergo idē hʒ cognoſcere, q eſt cognitu
rus de cā principali, vt C. de iudic. l. quoties. Nam idē proceſ-
ſus non eſt in plures iudices diuidēdus, vt l. j. C. de offi. cōſul.
⁊ l. j. C. de ſportulis. ⁊ C. de iud. l. nulli. Sequitur in gl. §. in pro
pria. imo videt habere rōnē ſportularū, vt ī aut. de iudi. §. ſi qs
autē. ver. ne autem circa hoc labor. Et videt hoc ſentire gloſſ. ī.
ad munici. l. de iure. in fi. gl. que ibi eſt ſingularis. Sed veritas
eſt, qꝺ ratione commodi cauſa non dꝛ eſſe propria iudicis, quia
primo principaliter cōmodum non refertur ad iudicem, ſed ad
partem qꝛ non habet ſportulas eo ipſo quod iudex, itaqʒ com
modum non procedit ex iſta pronuntiatione immediate, ſʒ me-
diante proceſſu ſubſequuto, cū ſportule preſtentur in conteſta.
lit. ⁊ in fine cauſe, vt dicto §. ne aūt. Quod tangit Cy. ī. per l. ꝓ-
mā de autho. tuto. ⁊ inſtit. de act. §. tripli. in gl. ⁊ ī. de teſta. l. qui
12 teſtamento. in prin. Et per hoc ego † dicebam, quod ſi teſtis de
ponens in cauſa ſue vniuerſitatis interrogat, an ad eundeʒ per
tineat cōmodū vel nō, reſpondeo nō, qꝺ non intelligitur falſum

deponere ſi in eum redundet cōmodum vel incōmodum per in-
directum. Vel poteſt dici, quod aut tale commodū repellebat
eum a teſtimonio, ⁊ tunc doloſe, ⁊ ad hoc vt ſuū dictū haberet
effectuʒ, intelligitur ita dixiſſe. Aut nō repellebat eū a teſtimo
nio, ⁊ procedit qꝺ dixi, qꝛ interrogatio iſta non debet intelligi
de commodo vel incommodo, qꝺ repellit eum a teſtimonio, ⁊ nō
de alio. Ideo enim interrogatus, vt videat ſi idoneus vł idio-
13 ta, vt extra de teſti. c. cum cām. † Sequitur in gl. ſe iudicē eſſe vł
non eſſe. Nam videbatur, quod pronuntiatio hec valeret, qꝛ ſi
nō eſt iudex, ergo nō poteſt pronūtiare, vt l. fi. ſ. de iur. om. iu.
Sed dic quod in hoc eſt iudex, licet non in negotio. Sʒ nunqd
iſtā interlocutoriā iudex poſſet reuocare. Dicebat Iac. de Ra
uen. qꝺ non. Nā aut iudex pronuntiat ſe non eſſe iudicē, ⁊ tunc
eā non poteſt reuocare, cū ſit functus officio ſuo, ⁊ ſic deſijt eſſe
iudex. Aut iudex ꝓnuntiat ſe iudicē, ⁊ ſimiliter etiā non poſſit
reuocare: nā ēt tunc ſi reuocaret iſtam pronuntiationē, abdica
ret a ſe iuriſdictionem. Quod non pōt facere niſi in manibꝰ ſu-
periorum, vt ſ. de offi. preſi. l. legatus. Pet. tenet cōtra, dicēs,
qꝺ ſi pronuntiat ſe iudicem, ⁊ tunc ſi vult eā reuocare, pōt ſicut
quālibet aliam interlocutoriam. Secus aūt ſi pronuntiet ſe nō
iudicem, qꝛ tunc non poteſt reuocare, ſi vult. Idem tʒ hic Cy.
de illo vcʒ qū pronuntiat ſe non eſſe iudicem, videtur qꝺ nō po
teſt reuocare. In iudice delegato, eſt caſus extra de offi. dele. c.
ſignificantibus. In executoribus grārū, eſt caſus in c. dilectꝰ.
extra de preb. In ordinario dicit. Ego dubito, qꝛ per iſtā pro
nuntiationē nō deſinit eſſe ordinarius, ideo ego credo, qꝺ ſi iu-
riſdictio ſibi cōpetit in veritate, qꝺ ipſe pōt reuocare. In dele
gato iō nō pōt reuocare, qꝛ ꝑ iſtā pronuntiationē finit iuriſdi-
ctio, ergo nunꝙ talis interlocutio pōt reuocari, vt extra de of
fi. dele. c. ſi iudex. lib. vj. Si aūt iudex pronuntiat ſe iudicē eſſe,
dico qꝺ bū pōt reuocare iſtā iterlocutoriā. Nō obſtat l. legat.
qꝛ ꝑ hoc nō abdicat a ſe iuriſdictionē. Nā nō ſequit, ſi iudex re
uocat interlocutoriā, ergo interloquitur totum ꝯrium. Imo
erit neceſſe quod pronūtiet poſtea ſe nō iudicem vt dicatur nō
habere iuriſdictionē. ⁊ ſi cōtra hoc opponendo dicat, ergo pro
nuntiando abdicat a ſe iuriſdictionē. Cōcedo quod pōt pronun
14 tiando, lʒ nō reuocādo, vt ꝺ. l. legatus. † Iuxta hoc quero vtrū
ab huiuſmodi ſententia poſſit appellari. Cy. format hanc q. hic
⁊ determinat qꝺ ſic, ⁊ allegat gl. que eſt in aut. habita. C. ne fil.
pro pat. Hoc etiam probat ratione, qꝛ iſtud grauamen nō pōt
reparari per appellationē a diffinitiua, ergo poteſt appellari,
⁊ allegat ī. qui ſatiſdare cog. l. arbitro. ⁊ qꝺ no. in l. ij. ī. de app.
reci. Domini. ratio eſt quare iſtud grauamen iuris, ⁊ in iure cō
ſiſtat, ⁊ nō reparatur per appellationē, qꝛ nō tangit negotium
principale, vt extra de appel. c. fi. lib. vj. Sunt quedā grauami
na que in facto conſiſtunt, ⁊ in facti executione, ⁊ iſta qūqʒ ſunt
reparabilia, qūqʒ non, vt in tortura, vt no. in l. ij. de appell. rec.
In hac queſtione dicit Guil. ꝙ aut pronuntiat ſe iudicem eſſe
⁊ tunc poteſt appellare. ⁊ allegat in auth. de colla. §. finautē ali
quando. in fi. colla. ix. Sed ſi pronūtiat negatiue adhuc pōt ap
pellari, ⁊ erit effectus vt negotium remittatur ad eū, qꝛ ad hoc
tendit appellans vt includat eum, vt in c. dilectus. extra de ꝓb.
Vlterius aduerte, pone ꝙ iudex pronuntiat ſe iudicem lite cō
teſtata, vult reuocare iſtam interlocutoriam, dt pars, Domine
ſi vos reuocetis interlocutoriam, omnia acta peribunt, qꝛ fin-
15 gentur acta a iudice incompetenti. Modo queritur † de duo-
bus. Primo an interlocutoriā ſuper dilatoria, iudex poſſit re-
uocare poſt lit. cōteſtationē. Scđo ſi poteſt, an pereant acta fa
cta primo. Breuiter, domini, allego gl. Innocē. qui dicit quod
talis interlocutoria poteſt reuocari poſt lit. conteſt. ſaluis re-
manentibus actis, que dt nō perire. Ita dt ipſe extra de appe.
16 c. ſepe cōtingit. ſuper verbo expenſarū. ⁊ ibi recurratis. † Itē
quero ſi aliquis iudex tanꝙ delegatus, procedit ex vi litera-
rum, ⁊ obijcitur de falſitate literarum, ſi iudex pronuntiat ꝓ li
teris, vtrū de nullitate ꝓceſſus poſſet poſtea obijci in executio
ne? Breuiter vos dūi, debetis ſic dicere, qꝺ exceptio falſi con-
tra literas, pōt opponi duobus modis. Qūqʒ eñ opponitur
contra literas, qꝺ ipſe ſunt falſe, ⁊ iſta exceptio ſemper poteſt
obijci ⁊ in initio ⁊ in fi. Nā omnis actus factus a iudice tanquā
delegato, vi ipſaꝝ literarū eſt nullus ideo ſemper poteſt obijci
qꝛ ſemper obijcitur exceptio falſi. Si vero obijcit exceptio fal-
ſi, non qꝺ ipſe litere ſunt falſe, ſed qꝛ narratum fuit falſuʒ, a ꝑ-
te impetrante literas, ⁊ tunc iſta falſitas nō impedit proceſſuʒ
ſi de ea nō eſt obiectum, vel ēt ſi eſt obiectum. Nā iudex hʒ per
tales literas ipſo iure iuriſdictionem, vt C. ſi cōtra ius vel vti.
publ. l. preſcriptione. ⁊ l. ⁊ ſi non cognitio. pleniſſime per Inno.
17 extra de reſcrip. c. paſtoralis. † Vlterius quero, ſi iudex ꝓceſ
ſit in cā, nec pronuntiauit ſe iudicē eſſe vel non eſſe, vtrum pro
ceſſus teneat? Dic quod non, ſecundum Inno. qui ita no. extra
de dila. c. preterea. Tamen ego dico ſic, qꝺ aut exceptio decli-
natoria

natoria erat oppoſita,⁊ tunc iudex procedēdo ad vlteriora in
telligit ipſo facto pronunciare ſup ea,vt in c.ex pte,extra ꝺ ap
pella.⁊ in c.fin.extra de appel.in clem. Tamen hic eſt aduertē
dū,qꝛ iſtud ipſo facto intelligitur hoc modo, id eſt ſi procedit
ſuper negotio principali,ad litis conteſt.vel quaſi,ſi exceptio
erat talis que durabat vſqꝫ ad litis conteſta. Sed ſi durat vſqꝫ
ad aliquē actum,ante litem cōteſt.tunc per illū actū intelligit
remouere omne impedimentū,vt l.illud.de acqui.her. Sin aūt
iſta exceptio declinatoria nō erat obiecta,tunc nō videtur pro
nuntiari ſup ea,ꝑ proceſſum ad vlteriora,vt l.j.§.preterea.de
contra.iud.tute. Bene tū cōcedo,qꝺ qñqꝫ videtur pronuntia-
re per ſententiam latam in principali. Verbi gratia, ſi funda-
bam exceptionem meā declinatoriam,eo qꝺ nō contraxi in ter
ritorio iudicis,vel non deliqui. Nā cum hoc examinetur in ne-
gotio principali,ſi iudex ꝓnuntiat me contraxiſſe vel deliquiſ-
ſe,ſtandū eſt ſentētie. Secus ſi exceptio declinatoria orit ex eo
qꝺ non contingit negotiū principale. Nā tunc nunq̄ intelligi-
tur reiecta per aliquē actū, ita quod impediat propoſitio iu-
ris reiectionis. Bene tamen concedo,qꝺ impeditur quandoqꝫ
ratione temporis,vt qꝛ lis eſt conteſtata,⁊ tunc bene tꝫ proceſ
ſus. Sed ſi exceptio declinatoria eſt talis,que nō remouet per
proceſſum,tunc vendicat ſibi locū dictum Inno,qꝛ iudiciuꝫ eſt
18 nullū,⁊ hoc inferius declarabo. ¶ † Sequit i gl.prorogata vi
deat,ſi tꝫ ꝓceſſus vi prorogationis: Ergo ſi exceptio declinato
ria eſt omiſſa ab errante,non tenet proceſſus,ſupra de iuriſdi-
ctio.om.iud.l.ſi per errorem. Dic circa hoc,qꝺ aut exceptio de
clinatoria eſt fundata in iure cōi, puta excipio contra iudicem
clericum.quod ſum laicus,vel excipio ꝯ iudicem laicum quod
ſum clericus,⁊ verū ꝺ glo. Aut fundata eſt priuilegio,vt pu-
ta excipit ꝯ Poteſtatem,eo qꝺ eſt ſcholaris,⁊ tunc tꝫ ꝓceſſus,
qꝛ iudex habet iuriſdictionem non eliſam nec impeditam, cum
ad declinandum ⁊ impediendum requiritur exceptionis obie-
ctus,ſm Inno.qui ita notat in capi.prudētiā.extra de officio
19 delegati. † Iuxta hoc quero nūquid exceptio declinatoria poſ
ſit opponi ſemper vſqꝫ ad litis conteſtationem? ⁊ dic breuiter
aut iſta exceptio afficit iuriſdictionem aut proponitur contra
perſonam ⁊ eam afficit. Verbi gratia,obijcitur,qꝺ non eſt iu-
dex qꝛ eſt femina,vel infans. Primo caſu,quando opponit cō-
tra iuriſdictionem,aut fundatur in iure cōmuni,⁊ ſemper po-
teſt obijci,vſqꝫ ad litem conteſtatam, vt l. ſi conuenerit. ſupra
de iuriſdictione om.iudi.⁊ infra ſolu.matri.l.ſi cum dotē. §.eo
autem tempore. Aut fundat priuilegio,⁊ tunc etiam ante liteꝫ
conteſta.proponi poteſt.niſi pars fecerit aliquē actū,per quem
talis intelligatur in iudicē ꝯſenſiſſe,vt C.de pactis.l. ſi quis in
conſcribendo.⁊ ꝯ.eo.l.prima. Sic intelligit infra de iudicijs.l.
20 ſed ⁊ ſi ſuſceperit. in principio. † Sed quid ſi ē talis cā, in qua
non cōteſtatur lis? Dic vt notat per Innocentium extra de di
clationibus.capitulo,preterea.ad fin. Sin aūt obijcitur iſta de
linatoria contra perſonam iudicis vſqꝫ ad quantū tēpus obij-
ciatur,coram quo probetur,vide qꝺ no. Inno.in capitulo,cum
ſuper.extra de officio delega.⁊ iij.queſtio.quinta,qꝛ ſuſpecti.⁊
ibi per archi.extra de reſcriptis.c.ſuſcitatus. ⁊ facit qꝺ nota.
21 infra in proxima queſtio. † Quid ſi obijciatur contra iuriſdi-
ctionem iudicis iſtud,quod iterū reſuſcitari oportet in q̄ōne
principali vt puta,quia dicit reus ſe non contraxiſſe vel deli-
quiſſe in territorio,nunquid iudex dabit terminum reo, ad ꝓ-
bandum iſtam exceptionem? Vide hic per Guliel. Et nūquid
cognoſcit ſummatim vel plene. Dicit Innoc.qꝺ ſummatim,qꝛ
plena probatio exigitur ſuper negotio principali. Ita tꝫ Inn.
extra de reſcri.c.ſuper.ſed Cy.hic dicit,qꝺ plenarie. Sed nū-
quid probationes tunc facte,proſint in negotio principali, vt
fidem faciant. Cy.dicit hic,ꝙ non. Et pro hoc facit extra de re-
ſcrip.c.veniens. Et audi rationē quam aſſignat,qꝛ ad aliud agi
tur. Et alleg.j.de infa.l. Lucius.⁊ de euict.l.vindicantem. Et ſi
22 dicatur,† dicit ipſe,quid ſi apparet qꝺ delictum fuit cōmiſſum
in territorio,⁊ iudex pronūtiauit,nonne facta notoria res,ergo
valet inter eaſdē perſonas? Reſpond. notorium qꝺ inducitur
per ſententiam,nunq̄ habet effectum notorij,niſi quādo indu-
23 citur ad eum finē,ad quē fuit ſententiatū,non ad aliud. † Itē,
dicit ipſe,de probationib9 factis ſuper emergenti,nuſquam va
lent inter eaſdē perſonas,ſi ad aliuꝫ finē agitur? Ita dicit ipſe
per l.vindicantē. Item,nunquid iſtud habet locū in iudice tem
poraneo,qꝺ habet locū in perpetuo? dicit Cy.ꝙ ſic,licet Iaco.
24 de Rauen.dicat cōtrarium. † Item hec lex habet locū in iudi-
cijs,in quib9 poteſt allegare ſe priuilegiatū de ſuo priuilegio,
nunquid in extraiudicialibus? Dic ꝙ allegatio nihil hꝫ opera-
ri, etiamſi allegans offerat ſe paratum probare,ſm Innoc.qui
ita no.⁊ per iſtam gl.legis noſtre, ⁊ per not.extra de cenſi.c.ve
25 nerabili. Nūquid ergo † ſi iſte priuilegiatus non cōpareat,pōt
mulctari? Dicas ꝙ ſic:quia reſpectu iudicis,videtur iudici cō
ſtare de priuilegio:arg.j.ne quis eum.l.ij. Nec obſt.de iud.l.nō
videtur.⁊ de pecul.l.eo tēpore.qꝛ ibi loquitur reſpectu partis,
cuius reſpectu non ꝺꝛ eſſe cōtumax,ideo nō teneretur ei ad ex-
pēſas,qꝛ partē non contemnit,cum pars non habeat ius in effe
ctu. Sed ſentit Cy.hic,ꝙ ad opus priuatū non poſſit penā im
ponere,vt j.de eo per quē fac.erit.l.j.§.ſi reus.ſed ad opus rei
26 publice ſic,vt l.mulctarū.C.de modo mul. † Sed nūquid dele-
gat9 tenetur interſerere literas delegatorias? Dic ꝙ ſic, alias
non tenetur cōparere,qꝛ ignorat eū eſſe iudicē,vt C.de ſuperin-
di.l.ij.lib.x. Secus in ordinario,qꝛ ordinarius hꝫ preſumptio
nem pro ſe,non delegatus,vt extra de offi.deleg.c.cū in iure. ⁊
de dila.c.pterea.⁊ C.de mā.prin.l.j. Hoc eſt verū, niſi ſit delega
tus prouincie,qui eſt ordinarius,vt l.legatus.ꝯ.de offi.procō.
⁊ lega. Nā ſufficit qꝺ publice facit j.de inſtito.l.ſed ⁊ ſi pupill9.
27 §.proſcribere.ſm Cy. † Sed nūquid qui citat in diē feriatā,te-
neatur inſerere cauſam in citatorio per quā appareat de neceſ
ſitate cōparēdi? Cy.ꝙ ſic. Nā alias eſt fundata intētio non cō-
parētis,de iure cōmuni.arg.j.de rei ven. l.j.§.per hāc.ſm Cy.
Et facit qꝺ not.xv.q.iiij.c.placita.in gl.⁊ j.ea.l.§.ſi.⁊ ibi de hoc.
28 † Sed nūquid exceptio de loco non tuto,poſſet obijci poſt litē
cōteſt. Dic qꝺ ſic:qꝛ cauſa excipiēdi non colligitur per conteſta
29 tionē,litis ſm Archi.qui ita not.iij.q.viij.hortamur. † Deinde
iuxta gl.q̄ querit de ſuſpicione,quero nūquid poſt obiectū ſu-
ſpicionis,poſſit de ea cognoſcere? Videtur ꝙ ſic,qꝛ non deſinit
eſſe iudex.vt ꝯ.de iur.om.iud.l.ꝑtor. Si vero obijcitur ꝯ dele-
gatū,ſecus.de hoc not. Inn.extra de off.dele.c.cū ſup.⁊ habes
hodie in c.iudex.eo.ti.lib.vj.⁊ ibi videas. Et de hoc de iure Ca
30 no.ſed de iure ciuili,ordinarius nō recuſatur,† ſed alius adiū-
gitur. Hoc tū intelligo,ſi ſuſpicio pōt ex hoc perfecte ceſſare.
Secus ſi non poteſt,nam tunc etiam de iure ciuili poſſet recu
ſari.vt ꝺ.l.pretor.⁊ arg.de ſuſpe.tuto.l.ſi tutor.

ADDITIONES.

a IO.FRAN.RVB. ¶ Ex quacunqꝫ. Adde qꝺ iſta ſecūda lec.l.ex
quocunque communiter tenetur ꝙ non ſit Bartoli, nec eſt in-
ſerta in antiquis lecturis.
* CLAV. ¶ Cognoſcatur,vt hic. Et ſi nō cōpareat, mulctabitur,
licet poſtea ex interuallo compareat,quāuis videatur non ar-
ctaſſe citatū,⁊ tunc poſtquam hoc conſtat, punitur. ita probat
tex.in c.veniēs.⁊ ibi ad hoc no, Panor.⁊ alij Moder.de accu.
* CLAV. ¶ Dicit gl. Intellige hoc,niſi ſit clericus,nā tunc ſecus
per c.ſignificaſti.ꝯ.de foro compe.
b POMA. ¶ Scdm decretū. Et hoc non ſufficeret deceptionē cō
cludere iſto reſpectu ad regulam,licet poſſint eſſe caſus ſpecia
les. De quo dicto meminit Imo.l.illam quā.l.legit.cū l.hoc iu-
re.ff.de verb.obl. Qꝺ tū limita vt ibi per Are.circa ſi.quā limi
tationē habuit a Panor.c.niſi eſſent.in primo not.per illū tex.
de prebē. Pro qua limitatione optime facit qꝺ no. Imo. ⁊ An
to.c.j.circa ſi.apparatus.de cle.pereg.⁊ gl.l. Titio fundus.j.de
cōdi.⁊ demō.ꝑ tex.l.bonefidei.in prin.j.de acq.poſ.in l.ſi res pu
pilli.j.de admi.tu. Pro cuius tū declaratiōe, vide Fel.c.ſicut.
de ſen.⁊ re iud.⁊ ibi alle.in c.j.ver.an autē.de iud. Alex. conſil.
lxxxij.iij.vol. Raph.Cum.cōſi.lx.⁊ cōſi.lxxvij. Alex.cōſi.lix.iiij.
vol. Feli.c.cū a nobis.de teſtib9.⁊ in c.ſignificauerūt.eo.tit.in c.
j.de re iud.⁊ c.qꝺ ad cōſultationem.in c.placuit.eo.tit. Aret.c.j.
de iudi.ver.ſed iuxta. Vide Alex.l.ſi per errorem.in v.limita-
tio.C.de iuriſ.om.iud.l.ſi.eo.ti.⁊ cōſi.ccccxcij.incip.viſis dubi-
tationib9.⁊ cōſi.ccccxcvij.inci.viſo proceſſu cauſe.alias ꝯſi.vij.⁊
cōſi.lxxxij.inci.omnib9.vol.iij. Pau.de caſtr.l.preſcriptione.§.
ſi.C.ſi contra ius,vel vti publi.
☞ Pro intellectu l.legatus.ꝯ.de offi.preſi.

§. Si quis in ius. Iſte §.eſt fundamentū plu-
rium queſtionū. In tex. ibi,
parcendum erit,ecce vna cauſa,per quam mulcta nō imponitur
vel impoſita remittitur.ſ.ruſticitas,tunc ſtatim ſubijcit aliam
cauſam,propter quam mulcta impoſita remittitur.ſ.temporis
qualitas,⁊ hoc ſubijcit.

1 ☞ Mulcta vt imponatur,requiritur cauſa competentie iudi-
cis,⁊ ꝙ non excedat metam ſue iuriſdictionis.
2 Citatus ad diem feriatam,non tenetur comparere, niſi ad vidē
dum offerri libellum iudici.
3 Citatio facta die iuridico pro die feriato,an valeat.
4 Citatus die iuridico pro die feriato,quādo teneatur cōparere.
5 Preceptum iudicis continens impoſſibilitatem ratione tēpo-
ris eſt nullum ipſo iure.
6 Citatio facta die feriato pro die non feriato quando teneat.
Examinatio teſtium poteſt fieri tempore feriato.
7 Actus factus tempore feriato, an poterit tempore feriato re-
uocari.
8 Citatus a Papa vel Imperatore die feriata, cōparere debet

9 Syndicus qui non denuntiauit maleficiū intra tempus excu-
ſatur, ſi iudex fuit abſens.
Cautela quando iudex eſt abſens, ꝙ ſyndicus ⁊ bannitus com-
pareant in termino ad tribunal, ⁊ proteſtentur.
1 §. Item ſi. Ex iſto §. collige, † ꝙ tria requiruntur ad
hoc vt mulcta poſſit imponi, ſcilicet cauſa
competentie iudicis, ⁊ ꝙ nō excedat metam ſue iuriſdictionis,
vt ex iſto §. euidenter apparet. in tex. ibi, remittet. ſi aūt non im
poſuit, debet ab imponendo abſtinere. In textu ibi, feriatus
2 dies. No. † ꝙ ille qui citatur, vt cōpareat die feriato, ſi non cō-
paret, non dicit̃ eſſe contumax. Ratio eſt, q2 ſi cōpareret nihil
poſſet explicari cū eo, hoc verum, niſi citet̃ ad videndū offerri
libellū iudici. Nam ad illum actum debet comparere, cum poſ-
ſit eo tempore expediri, vt l. miles. §. ſexaginta. infra de adulte
rijs. ⁊ notat. in l. j. ꝓ. de feri. ⁊ in l. j. C. de feri. Quod eſt verum, ēt
ſi dies erat feriata in honorem Dei, vt eſt gl. ordina. decimaquin
ta queſtione quarta. placita ſecularia. Sed nunquid iſta citatio
3 † facta tpe iuridico, ⁊ directa in tempus feriatū, valet? hec lex
nō dicit ſi valet vel nō, ſed dicit ꝙ die feriata non tenet̃ compa-
rere: non tū̄ declarat an debuerit cōparere ante vel poſt. Iſtā
qſtionē ponit Inno. in c. conqueſtus, extra de ferijs. Cy. C. de fe
rijs l. fina. ⁊ videntur doctores cōiter tenere ꝙ aut error eſt ex
preſſus in citatione, puta q2 citatus eſt aliqs vt cōpareat die
dominico, tunc citatio eſt nulla ipſo iure, vt l. j. de ferijs. Aut er
4 ror nō eſt expreſſus in citatione, ⁊ valet citatio. † Sed qū̄ debet
citatus comparere, dicūt aliqui quod aut dies feriata aſſignat̃,
vt terminus in quo, aut vt terminus in quem, aut vt terminus
poſt quem. Si aſſignatur vt terminus in quo debet comparere
die ſequenti, non feriata, vt infra, de arbitris. l. Celſus. ⁊ infra ſi
qs cau. l. ſcda §. ſi quis iudicio. in verſi. iubet pretor totā diē iu
dicij eſſe diffuſum, ⁊c. Aut eſt terminus in quem, vt puta ſi citat̃
vt compareat vſq; ad diem dominicam. Nam dictio, vſq;, eſt ex
cluſiua, ideo debet comparere ante. Et ſi non comparet ante, eſt
quod ſibi imputetur. Ita intelligūt. C. de temporibus appella
tionum. l. ſecunda, in fine, ⁊ extra de dolo ⁊ cōtumacia. c. cum di-
lecti. Aut aſſignat̃ vt terminus poſt quem, ⁊ tunc poſt illū ter-
minum finitur dilatio. Et de hoc nullum dubium eſt, vt ſtatim
poſt illum terminum debet comparere infra de verbo. ſigni. l. ce
dere diem. Richard⁹ de Senis, cuius authoritas maxima fuit,
dicit, ꝙ vbi dies feriata cadit in terminum, in quo ꝙ citatio eſt
nulla ipſo iure, nec fit defenſio in diem ſequentem. Et eſt ratio,
q2 citatio iſta eſt directa in tempus a quo non poteſt incipere,
ergo vitiat̃. allegat infra de verb. obli. l. exiſtimo. Et ſi dicas, nō
ne ſunt duo ꝓcepta, ꝙ cōpareat, ⁊ qđ certo die? ergo lꝫ in illa die
nō cōpareat tenet̃ cōparere ſequenti. Sic argumentat̃ litera in
dicto c. cū dilecti. ⁊ eſt expreſſum in dicto §. ſi quis iudic. Reſpō
deo interdum actus vitiat̃, ex expreſſione diei, vt ſi ꝓmitto ti-
bi dare hodie decem Capue, vt Inſtitu. de verb. obli. §. loca. ita
5 in preceptis † iudicis, que ſunt ſtricti iuris, que ſi cōtinēt impoſ
ſibilitatem ratione temporis, ipſo iure ſunt nulla, vt d. §. loca.
Ad leges ꝯrias reſpondeo, ꝙ loquuntur in impedimēto qđ nō
continebat preceptū iudicis, ſed emerſit in perſona partis pu
ta erat impedimentum morbi vel alterius accidentis. Tunc em̄
pars ſi vult euitare vt non dicat̃ fuiſſe contumax, debet compa
rere morbo ⁊ cauſa ceſſante. Ita loquitur extra de elec. ca. cu-
pientes. §. qđ ſi per viginti, lib. vj. Sic enim loquuntur iura con
traria. Facit ꝓ. de leg. j. ſi mihi ⁊ tibi. §. ſi quis ſeruos. C. de fide-
iuſ. l. ſancimus. Preterea l. Celſus. ꝓ. de arbi. nō habet obſtare:
q2 illa loquit̃ in actu, qui de ſui natura poterat explicari in ter
mino, ſicuti eſt actus ſolutionis, qui pōt explicari quolibet tē-
pore. Hic loquitur de actu, qui non poteſt explicari in termino.
6 Et ſic non obſtat l. illa. † Sed quero, quid econtra, citatio eſt fa
cta die feriata vt veniat die nō feriata, an valeat? Communiter
a dicitur, qđ nō[a], quia habet vitioſum initium, vt l. ſi minor. ꝓ. de
ſeruis export. ⁊ eſt expreſſum in l. fin. C. de feri. vbi vox preco-
nis, ⁊c. Doc. dicunt, quod in citatione eſt conſiderandus actus
iudicis ⁊ actus exequutoris: actus iudicis non poteſt fieri die
feriata, actus vero executoris poteſt fieri, ſed quare non poteſt
committi tpe feriato, ſed executio poteſt fieri per nuntiū? Poſ
ſunt eſſe due rationes pro hoc, quia actus executoris trahit̃ ad
tempus actus iudicis. Modo ita eſt, ꝙ ſi actus factus tempo-
re feriato trahitur ad nō feriatū, tunc valet, vt patet in exami-
natione teſtium, ꝗ pōt fieri tempore feriato, q2 trahitur ad tem
pus iuramenti, ſm qđ no. in l. ſi qū̄. ⁊ ibi dixi. C. de teſti. Alia ra
tio eſt, q2 actus mere executionis, non eſt aliud quam mera exe
cutio, ſed executio mera poteſt fieri tempore feriato, vt in c. fin.
extra de iudi. ergo, ⁊c. Iſtud dictū credo verum in tempore fe
riato propter vtilitatem hominum, vel in ferijs repentinis. Se
cus in ferijs in honorē Dei inductis, q2 lex dicit, preconis hor
rida vox ſileat, ⁊c. l. fin. C. de fer. Unde mera executio non po-
teſt fieri his dieb⁹. Bene tamen credo, ꝙ poſſet fieri ſi dubitat̃
7 de fuga, vel ꝙ res ſit tēpore peritura, vt no. in d. l. ſi. ¶ † Itē q
ro, iudex fecit actū vnū tempore feriato, nūquid poſſit reuoca
ri? Et dicitur ꝙ ſic, ſiue tenuerit actus, ſiue nō. Nā illđ tēpus
qđ eſt iuridicū in actu faciendo, eſt iuridicū in actu reuocādo
vt l. minor. in prin. ꝓ. de euic. ⁊ ibi gl. ⁊ no. ꝑ Iac. de Are. in l. j. §.
8 nuntiatio. ꝓ. de no. ope. nū. † Sꝫ nunqd citatus a Papa vel Im
peratore die feriata debeat ꝯparere? Dic ꝙ ſic, q2 ferie ſunt de
iure diuino, ſed de iure ciuili potius, vn̄ Papa ⁊ princeps poſ
ſunt derogare, vt C. de legi. l. digna vox. in gl. ſi. in prin. Nō eſt
ergo neceſſe ꝙ pars cōpareat apud tribunal, ⁊ proteſtet̃. Et
9 ſic eſt in arg. ꝙ ſi ſyndicus † nō denuntiauit maleficiū intra ter
minū, q2 inde ſe abſentauit iudex, ꝙ excuſat̃. Vel ſi bānitus nō
ꝯparuit intra terminū ſibi aſſignatū: q2 ſe abſentat iudex, co-
rā quo debeat cōparere, et nō currit terminus banni, nec ſyndi
cus incidit in penā. Cautius tū̄ eſt, ꝙ cōpareat ad tribunal, ⁊
ꝓteſtet̃, vt l. ſi. C. de his qui per me. iud. nō appel. ⁊ l. de pupillo
§. ſi qs ipſi ꝓtori. ꝓ. de no. ope. nū. ⁊ l. Labeo. ꝓ. de nau. fen. ¶ In
eadē gl. ibi, ſecus ſi actor nō fuit, imo videt̃ circumduci edictū,
vt ꝓ. de iudi. l. ⁊ poſt edictū. Sol. iſta gl. nō intelligit̃ in citato, ſꝫ
in eo, q habebat ſiſtere ex ſua promiſſione, ꝗ ꝓmiſſio nō circum
ducit̃ ſi altera ꝑs abeſt, vt ꝓ. ſi qs cau. l. ij. §. ſi qs iudicio. in ver.
alteruter ⁊ ita no. ꝓ. de eo ꝑ quē fa. er. l. ſi. §. ſꝫ ⁊ ſi ſtipulator. qđ
no. ¶ In ea gl. ibi, idē ſi locus. Adde ꝙ dixi ꝓ. ne qs eū. l. ſꝫ exi
mēdi. in ſi. ſ. ea. l. in ꝓn. Sequit̃ in gl. venire dꝫ. Dic ſi cā fuit ex
preſſa, q2 citatus habet intentionem fundatam ad non compa-
10 rendū de iure communi. Nunquid † in caſibus in quibus proce
ditur ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ſint ferie? Dic vt plene ha-
bes hodie in c. ſepe. extra de verb. ſigni. in clem.

ADDITIO.

¶ Quod non. Adde Pan. de ca. cōſi. xxv. ⁊ Fede. in contrariū
conſi. ccxliiij.

LEX TERTIA.

a Cum quis. a In obligatione facti poſt mo-
ram ſuccedit obligatio ⁊ actio
ad intereſſe. h. d. Et no. ꝙ dixi in ſummario. Itē no.
ꝙ intereſſe venit in petitione. Dicit em̄ agendū, etiā
in id qđ intereſt. Pro hoc ꝓ. de ver. obli. l. ſtipulationes nō di-
uidunt̃. §. Celſus. Videbitis tex. in gloſſ. in l. j. in ꝓnci. ꝓ. de act.
emp. Opp. ⁊ videtur ꝙ imo agat̃ certi cōdictione ad intereſſe,
vt ꝓ. ſi cer. pet. l. certi cōdictio, in prin. Dic vt in glo. Querit gl.
ſi eſt adiecta pena vtrum mouetur ꝙ in principali obligatio-
ne deuenit? Examinaui plene ꝓ. de verbo. obli. l. ita ſtipulatus.
Videbitis in l. predia. ꝓ. de actio. emp. ⁊ eſt maxima queſtio, ⁊
longa, ⁊ ideo non curo examinare hic.

ADDITIO.

a ¶ Cum quis. Pro concordia aduerte ꝙ lꝫ Barto. in hac l. cū
quis. voluerit ꝙ intereſſe veniat in petitione abſq; eo qđ petat̃.
Sed ꝯrium voluiſſe allegatur in l. ſtipulationes non diuidun-
tur. verſi. Celſus. ꝓ. de ver. obli. Nō tamen cōtradicit, ſi bene in
ſpiciatur Bar. non em̄ firmat pedes in hac l. cū quis. ⁊ potius
ſentit ꝯrium, dum ſubijcit, ⁊ videtur ꝙ imo ad intereſſe agitur.
Aliam ſol. videtur ſentire Bal. in hac l. cum quis ⁊ idē Bart.
in l. j. in iiij. queſt. prin. C. de ſen. que pro eo qđ intereſt. ſ. ꝙ aliud
in obligationib. dādi, ⁊c. pūt dari alie ſolu. ex dictis Bar. in d.
ver. Celſus. dum facit differentiā in obligationib. deſcendenti
bus ex cōtractibus nominatis ⁊ innominatis.

In ius vocati vt eant. Rub. vj.

¶ Continuatio apparet, ⁊ ſpecialiter ponā ꝓ. rub. ſequ. Opp.
ad rubricam, innuit rub. qđ per ſatiſdationem quis euitat, ne
vadat ad iudiciū. Contra. C. de lit. conteſt. auth. offeratur. glo.
hic ⁊ ſ. tit. j. l. j. dt, ꝙ aliud hodie, aliud olim, per dictā authen.
Tu dic, qđ hic loquitur de fideiuſſione, que datur nuntio de ve
niendo ad iudicium ⁊ ibi ſe preſentando. authen. offeratur lo-
quit̃ de alio fideiuſſore. ſ. de iudicio ſiſti, vt dixi ſ. tit. j. l. j. ⁊ per
Iac. de Are. Quero qd vult dicere rubrica, ſatiſdēt vel caui
dent? Reſpon. ſatiſdant, qū̄ fideiuſſores inueniunt, cauēt dein,
qū̄ fideiuſſores non inueniunt, vt probatur in authen. generali
ter. de epiſcopis ⁊ clericis. C.

LEX PRIMA.

Pictor. Fideiuſſor đ veniēdo ad iudiciū
dꝫ dari idoneus, ⁊ ꝯiuncte perſo
a ne habent̃ vt idonee, a ⁊ recuſans eos recipere,
ꝓuniatur. h. d. cum l. ſeq. Quero que ſit rō hui⁹
legis. Et dic vt in glo. Itē quero, hic enumerā-
tur quedā neceſſarie perſone, quid de alijs. Et
dt glo. idem in ſimilibus, vt in gl. parua in l. ſequen. ſup verbo,
eam neceſſitudinē. qđ intelligit Gulie. in alijs; qui inuiti nō co-
gantur